

Základní škola sgt. J. C. Kluttze a Mateřská škola Kovářská

nám. J. Švermy 445

431 86 Kovářská

IČO: 47795638 tel: 474 396 123 Email: reditel@zskovarska.cz

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Školní rok 2025/2026

Obsah

1. ÚVOD	3
2. SOUČASNÝ STAV PREVENCE A ŠKOLNÍHO KLIMATU.	3
3. PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ PREVENCE	3
3.1 Podílející se osoby a skupiny.....	4
4. CÍLE	5
4.1 Dlouhodobé cíle MPP	5
4.2 Krátkodobé cíle MPP	5
5. REALIZACE MPP	5
5.1 Integrace prevence do výuky a školního života	6
5.2 Podpora bezpečného a respektujícího prostředí	6
5.3 Podpora osobnostního a sociálního rozvoje žáků.....	6
5.4 Role partnerské spolupráce	6
5.5 Reflexe a flexibilní přístup	6
5.6 Aktivity podporující život školy a komunitní vazby.....	6
6. EVALUACE MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU	7
6.1 Průběžné sledování a vyhodnocování.....	7
6.2 Zpětná vazba a reflexe	8
6.3 Závěrečné vyhodnocení.....	8
7. ZHODNOCENÍ PREVENTIVNÍ ČINNOSTI ZA ŠKOLNÍ ROK 2024/2025	8

1. Úvod

Rizikové chování dětí a dospívajících (např. užívání návykových látek, šikana, kyberšikana, záškoláctví či rizikové formy online komunikace) představuje dlouhodobé téma, se kterým se školy v každodenní praxi setkávají. Základní škola je přirozeným prostředím, kde lze systematicky rozvíjet bezpečné klima, zdravé vztahy, sociální dovednosti a odpovědné chování žáků.

Primární prevence je chápána jako přirozená součást vzdělávacího a výchovného procesu, nikoliv jako soubor zákazů či moralizujících sdělení. Zaměřuje se na posilování osobnostních a sociálních kompetencí, podporu duševní pohody, otevřenou komunikaci a schopnost žáků vyhledat pomoc v náročných situacích.

Preventivní program školy vychází z aktuálních potřeb žáků a pedagogů z aktuálních metodických doporučení MŠMT k prevenci rizikového chování a podpoře duševního zdraví ve školách.

2. Současný stav prevence a školního klimatu.

Současný stav prevence rizikového chování ve škole vychází z každodenní pedagogické praxe, pozorování třídních kolektivů a řešení konkrétních situací, které se ve škole objevují. Cílem této části není detailní statistická analýza, ale reálné pojmenování oblastí, na které je vhodné se v rámci preventivních aktivit zaměřit.

Informace o klimatu školy a možných projevech rizikového chování jsou získávány především prostřednictvím práce třídních učitelů, třídnických hodin, přímé komunikace se žáky a jejich připomínek.

Od školního roku 2025/2026 je ve škole v činnosti školní parlament, který vytváří prostor pro zapojení žáků do dění školy, podporuje otevřenou komunikaci a spolupodílí se na utváření pozitivního školního klimatu.

V uplynulém školním roce se ve škole objevovaly zejména jednotlivé případy neomluvené absence a výchovné či kázeňské obtíže, které byly řešeny běžnými pedagogickými postupy ve spolupráci s třídními učiteli, vedením školy a zákonnými zástupci. Závažné formy rizikového chování se ve škole nevyskytovaly.

3. Personální zajištění prevence

Na realizaci preventivního programu se podílejí všichni zaměstnanci školy v rámci svých kompetencí a pracovních rolí. Prevence rizikového chování je chápána jako společná odpovědnost pedagogických i nepedagogických pracovníků školy.

Metodickou podporu, koordinaci a vyhodnocování preventivní činnosti zajišťuje školní poradenské pracoviště, které tvoří ředitel školy, výchovná poradkyně, školní metodička prevence a kariérní poradkyně.

3.1 Podílející se osoby a skupiny

Pedagogičtí pracovníci

- ředitel školy
- učitelé I. a II. stupně
- asistentky pedagoga
- vychovatelky školní družiny

Další spolupracující osoby

- nepedagogičtí zaměstnanci školy
- zákonní zástupci žáků

Ředitel školy

- odpovídá za realizaci preventivního programu školy
- zajišťuje podmínky pro jeho naplňování
- komunikuje se zákonnými zástupci žáků

Školní metodička prevence

- zpracovává minimální preventivní program a podílí se na jeho evaluaci
- spolupracuje s vedením školy, výchovným poradcem, třídními učiteli a dalšími pracovníky školy
- podílí se na řešení případů rizikového chování a na jejich evidenci v rámci preventivní činnosti školy
- koordinuje realizaci preventivních programů a aktivit pro žáky
- poskytuje metodickou podporu pedagogům

Výchovná poradkyně

- poskytuje poradenské služby žákům, zákonným zástupcům a pedagogům
- koordinuje práci školy se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a s podpůrnými opatřeními
- podílí se na řešení vzdělávacích a výchovných obtíží žáků
- spolupracuje s poradenskými zařízeními a dalšími institucemi podle potřeb jednotlivých žáků

Třídní učitel

- sleduje a podporuje vztahy v třídním kolektivu,
- podílí se na realizaci preventivních aktivit ve třídě
- v případě potřeby spolupracuje s metodikem prevence, výchovným poradcem, vedením školy a zákonnými zástupci

Spolupráce s externími odbornými institucemi

- Pedagogicko-psychologická poradna
- Orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD)
- Policie ČR
- další organizace dle aktuálních potřeb školy (např. MPedu)

4. Cíle

Cíle minimálního preventivního programu vycházejí z dosavadních zkušeností školy a jejích aktuálních potřeb. Jsou zaměřeny především na podporu pozitivního školního klimatu a zdravých vztahů. Důležitá je také návaznost na preventivní aktivity a programy, které se v praxi osvědčily.

4.1 Dlouhodobé cíle MPP

U žáků

- bezpečné a respektující prostředí ve třídních kolektivech
- rozvoj sociálních a komunikačních dovedností, spolupráce a podpora nenásilného řešení konfliktů
- odpovědnost za vlastní chování a jednání
- otevřená komunikace o problémech a aktivní zapojení do života školy, zejména prostřednictvím školního parlamentu.

U pedagogů

- systematické sledování klimatu třídních kolektivů a včasná reakce na vznikající obtíže
- využívání prvků osobnostní a sociální výchovy v běžné výuce a v třídnických hodinách
- posilování vzájemné spolupráce mezi pedagogy při řešení výchovných obtíží
- rozvíjení vlastních kompetencí v oblasti prevence rizikového chování

U rodičů a zákonných zástupců

- posilování otevřené a partnerské komunikace mezi školou a zákonnými zástupci
- podpora zapojení rodičů a zákonných zástupců do života školy prostřednictvím společných akcí

4.2 Krátkodobé cíle MPP

- průběžné sledování potřeb třídních kolektivů a reakce na aktuální situace
- týmové řešení výchovných obtíží ve spolupráci s třídními učiteli a rodiči
- vytváření prostoru pro otevřenou komunikaci se žáky o tématech, která se jich bezprostředně týkají
- podpora zdravých vztahů mezi žáky a posilování pocitu sounáležitosti se školou

5. Realizace MPP

Realizace preventivních aktivit v naší škole je založena na integrovaném přístupu, který propojuje každodenní pedagogickou praxi, cílené preventivní intervence i partnerskou spolupráci se zákonnými zástupci a institucemi. Prevence je vnímána především jako součást každodenního života školy, výuky a komunikace, přičemž je podle aktuálních potřeb žáků a třídních kolektivů doplňována o samostatné preventivní akce, besedy či programy realizované školou nebo ve spolupráci s externími odborníky.

Preventivní působení školy se vztahuje k oblastem rizikového chování definovaným metodickými doporučeními MŠMT, zejména k problematice

- šikany a kyberšikany,
- užívání návykových látek,
- záškoláctví,
- rizikového chování v online prostředí,
- duševního zdraví a wellbeingu,
- vztahových obtíží.

Při výskytu konkrétního rizikového chování postupuje škola dle platných vnitřních směrnic a krizových postupů.

5.1 Integrace prevence do výuky a školního života

Prevence je začleněna do běžné výuky i aktivit školy, zejména prostřednictvím tematických okruhů, průřezových témat a reflektivních diskusí v rámci předmětů, které podporují rozvoj sociálních dovedností, kritického myšlení a porozumění vztahům, komunitě, emocím a hodnotám (např. prvouka, občanská výchova, přírodopis, zeměpis, tělesná výchova, výtvarná výchova).

5.2 Podpora bezpečného a respektujícího prostředí

Veškeré pedagogické i nepedagogické působení je orientováno na vytváření bezpečného a respektujícího prostředí pro všechny – žáky, zaměstnance školy i zákonné zástupce. Důraz je kladen na podporu zdravých vztahů, empatie a reflektivní přístup při řešení obtížných situací ve třídách.

5.3 Podpora osobnostního a sociálního rozvoje žáků

Součástí každodenní praxe je rozvoj sociálních a emočních dovedností žáků – jejich schopnost empatie, komunikace, řešení konfliktů a spolupráce.

Důležitou roli v rozvíjení osobností žáků hraje školní parlament, jehož cílem je mimo jiné umožnit žákům podílet se na školním dění a podporovat rozvoj jejich odpovědnosti a demokratických dovedností.

5.4 Role partnerské spolupráce

Účinná prevence je založena na spolupráci se zákonnými zástupci a externími odborníky. Komunikace s rodiči směřuje k partnerskému přístupu a otevřenému sdílení informací o vývoji žáků. Spolupráce s poradenskými zařízeními a odborníky je využívána tam, kde je relevantní konkrétním potřebám žáků.

5.5 Reflexe a flexibilní přístup

Realizace MPP je průběžně monitorována, přizpůsobována aktuálním podmínkám školy a reflektována. Vzhledem k pravidelnému sledování situací ve třídách, komunikaci se žáky a učiteli je možné flexibilně reagovat a zařídit adekvátní intervenci.

5.6 Aktivity podporující život školy a komunitní vazby

Pravidelné i jednorázové aktivity jsou realizovány jak přímo školou, tak ve spolupráci s městysem Kovářská a místní komunitou. Podporují smysluplné trávení volného času žáků,

rozvoj jejich zájmů a aktivní zapojení do života školy i obce. Přispívají k posilování pozitivního školního klimatu, přirozenému rozvoji sociálních dovedností a působí preventivně vůči rizikovému chování. Samozřejmostí je aktivní zapojení žáků do přípravy a realizace vybraných aktivit.

5.6.1 Aktivity realizované školou

- třídní výlety, pobyty v přírodě a školní kurzy (např. lyžařský kurz),
- třídní vánoční besídky a společné třídní aktivity,
- kulturní a vzdělávací zájezdy (divadlo, muzeum, výstavy),
- sportovní a umělecké kroužky,
- možnost sportovního vyžití v areálu školy,
- tematické a projektové dny (např. Halloween),
- sportovní Den dětí pro žáky základní a mateřské školy,
- Den otevřených dveří,
- vystoupení a prezentace žáků v rámci školy.

5.6.2 Aktivity realizované ve spolupráci s městysem a dalšími komunitními partnery

- slavnostní uvítání žáků 1. třídy,
- slavnostní rozloučení s žáky 9. třídy,
- ples devátých tříd,
- mikulášské aktivity pro žáky a místní komunitu,
- účast a prezentace žáků na komunitních akcích (např. velikonoční a vánoční jarmark),
- účast žáků na charitativní akci Tříkrálová sbírka,
- hudební vzdělávání žáků realizované ve spolupráci se Základní uměleckou školou Vejprty,
- volnočasové a tvořivé aktivity realizované ve spolupráci s komunitním centrem Krušnohorský Poutník.

6. Evaluace minimálního preventivního programu

Evaluace minimálního preventivního programu je realizována jako průběžný a systematický proces, který je úzce propojen s každodenní pedagogickou praxí školy. Jejím cílem je sledování naplňování stanovených cílů MPP, posouzení smysluplnosti realizovaných preventivních aktivit, jejich dopadu na klima třídních kolektivů a schopnosti školy včas identifikovat a řešit vznikající rizika v oblasti chování a vztahů mezi žáky.

6.1 Průběžné sledování a vyhodnocování

Plnění cílů minimálního preventivního programu je sledováno průběžně v rámci běžného chodu školy. Hodnocení vychází z kvalitativních evaluačních nástrojů, které odpovídají charakteru preventivní práce školy. Mezi tyto nástroje patří zejména:

- systematické pozorování třídních kolektivů,
- poznatky z práce třídních učitelů a třídnických hodin,
- individuální rozhovory se žáky,
- komunikace a spolupráce se zákonnými zástupci,
- spolupráce školního poradenského pracoviště.

V případě realizace besed, cílených preventivních vstupů nebo jiných intervencí zaměřených na konkrétní problém je po jejich uskutečnění provedena reflexe průběhu a dopadu aktivity.

O realizovaných intervencích je pořizován stručný záznam a zhodnocení, které slouží jako podklad pro další práci s třídním kolektivem a pro případná navazující opatření.

6.2 Zpětná vazba a reflexe

Zpětná vazba k realizaci minimálního preventivního programu je získávána zejména prostřednictvím:

- přímé komunikace se žáky,
- práce třídních učitelů a podnětů vycházejících z činnosti školního parlamentu,
- spolupráce se zákonnými zástupci,
- pravidelné reflexe konkrétních situací ve třídních kolektivech.

Na základě získaných informací je realizace preventivních aktivit průběžně vyhodnocována a v případě potřeby operativně upravována tak, aby odpovídala aktuální situaci a potřebám žáků i školy.

6.3 Závěrečné vyhodnocení

Na konci školního roku je zpracována výroční zpráva školního metodika prevence ve formě slovní evaluace minimálního preventivního programu, která shrnuje realizované aktivity, popisuje jejich přínos a identifikuje oblasti, na které je vhodné se zaměřit v následujícím období. Výroční zpráva je zpracována jako samostatný dokument školy.

Tento způsob evaluace je zvolen s ohledem na charakter preventivní práce školy, která je založena především na vztahové, situační a dlouhodobé práci s třídními kolektivy. Umožňuje citlivě zachytit změny v klimatu tříd, reagovat na konkrétní potřeby žáků a reflektovat účinnost zvolených postupů v reálném kontextu školního prostředí.

7. Zhodnocení preventivní činnosti za školní rok 2024/2025

V průběhu školního roku 2024/2025 se preventivní práce ve škole zaměřovala především na podporu zdravých vztahů v třídních kolektivech, práci s emocemi a posilování pozitivního školního klimatu. Preventivní působení probíhalo jak formou cílených programů a besed, včetně spolupráce s externími lektory (např. společností MPedu), tak prostřednictvím každodenní práce třídních učitelů a individuálních intervencí. Ve většině tříd převažovaly dobré vztahy mezi žáky, objevily se však jednotlivé kázeňské obtíže a případy nevhodného chování, včetně projevů šikany. Tyto situace byly řešeny včas a v součinnosti třídních učitelů, vedení školy, výchovné poradkyně, metodika prevence a zákonných zástupců, případně ve spolupráci s dalšími odbornými institucemi.

Jako funkční se v uplynulém roce ukázala kombinace preventivních programů zaměřených na vztahy a duševní zdraví, projektových dnů a neformálních aktivit podporujících soudržnost kolektivů, doplněná o cílené intervence reagující na konkrétní situace ve třídách. Zkušenosti z tohoto školního roku potvrzují význam průběžné, vztahově orientované prevence a potřebu flexibilně reagovat na aktuální dění ve třídách, což se promítá do zaměření Minimálního preventivního programu pro následující období.

Podrobnější vyhodnocení realizovaných preventivních aktivit a konkrétních intervencí je zpracováno ve výroční zprávě školního metodika prevence, která je vedena jako samostatný interní dokument školy.